

ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΝΕΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Πέτρος Πασιαρδής

Αναπληρωτής Καθηγ. Εκπαιδ. Διοίκησης, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, με επιστολή της ημερ. 5 Μαΐου 1995, διόρισε τριμελή ειδική επιτροπή για να μελετήσει τους κανονισμούς αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και να υποβάλει εισηγήσεις στην αρμόδια αρχή. Στην επιτροπή συμμετείχαν ο κ. Νίκος Χαραλάμπους, Επίτροπος Διοικήσεως, ως Πρόεδρος, ο κ. Άδωνης Κωνσταντινίδης, Διευθυντής του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου και ο υποφαινόμενος ως μέλη. Η επιτροπή εργάστηκε μεθοδικά ολόκληρο το καλοκαίρι και στις 16 Αυγούστου 1995 υπέβαλε την Έκθεσή της στην Υπουργό Παιδείας σε συνάντηση που είχαν τα μέλη της με αυτή. Με το σύντομο αυτό σημείωμα θέλω να επισημάνω τα εξής:

1. Οι όροι εντολής της Υπουργού δεν αφορούσαν την κειμένη νομοθεσία αλλά μόνο τους κανονισμούς. Συνεπώς, η επιτροπή αυτή δεν μπορούσε να ασχοληθεί με την ευρύτερη νομοθεσία που διέπει τις αξιολογήσεις και προαγωγές των εκπαιδευτικών. Πρόσθετα, έχοντας υπόψη τα μέτρα λιτότητας για δημιουργία νέων θέσεων στη δημόσια υπηρεσία, η επιτροπή προσπάθησε να εκπονήσει τους κανονισμούς με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να τεθούν σε εφαρμογή χωρίς την ανάγκη δημιουργίας νέων θέσεων στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία.

2. Με βάση το προτεινόμενο σχέδιο, η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργιών γίνεται μια συλλογική, διαμορφωτική και διαρκής διεργασία, στην οποία μετέχουν ενεργά οι Επιθεωρητές, ο Διευθυντής του σχολείου, οι Σχολικοί Σύμβουλοι και οι ίδιοι οι αξιολογούμενοι εκπαιδευτικοί.

3. Σχολικοί Σύμβουλοι θα προέρχονται, επί του παρόντος, από τις τάξεις των Βοηθών Διευθυντών των σχολείων αφού τύχουν ειδικής επιμόρφωσης. Αυτοί θα ενισχύουν την προσπάθεια επίτευ-

δευτικών λειτουργιών ως μελών του συστήματος.

4. Υπάρχουν διαφορετικές διαδικασίες και διαφορετικοί τομείς παρακολούθησης και αξιολόγησης μελών του διευθυντικού προσωπικού (Διευθυντών και Βοηθών Διευθυντών) και απλών εκπαιδευτικών λειτουργιών. Στην πρώτη περίπτωση η αξιολόγηση αποβλέπει βασικά στη διαπίστωση των διοικητικών ικανοτήτων και ηγετικών προσόντων των αξιολογούμενων, ενώ στη δεύτερη περίπτωση η αξιολόγηση αποβλέπει βασικά στη διαπίστωση της διδακτικής τους ικανότητας. Κάθε τομέας αξιολόγησης έχει διαφορετικό ποσοστό βαρύτητας και χωρίζεται σε κριτήρια και δείκτες.

5. Εισάγεται για πρώτη φορά η ουσιαστική συμμετοχή του Διευθυντή του σχολείου στο οποίο υπηρετεί ο αξιολογούμενος Βοηθός Διευθυντής ή απλός εκπαιδευτικός λειτουργός στη διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησής τους. Ο Διευθυντής συντάσσει, όπως και ο οικείος Επιθεωρητής, ύστερα από κάθε παρακολούθηση, Έντυπο Παρακολούθησης και Αξιολόγησης και συμμετέχει με ξεχωριστό ποσοστό (στη συνολική βαθμολογία) στην τριμελή ομάδα αξιολόγησης.

6. Εισάγεται η ενεργός συμμετοχή του αξιολογούμενου εκπαιδευτικού λειτουργού στη διαδικασία που ακολουθείται για την τελική αξιολόγησή του, με την υποβολή από αυτόν του Εντύπου Αποτίμησης Διδακτικών Στόχων, στην περίπτωση των απλών εκπαιδευτικών λειτουργιών, και του Εντύπου Αυτο-Αξιολόγησης, στην περίπτωση μελών του διευθυντικού προσωπικού, με την παροχή σ' αυτόν της δυνατότητας να υποβάλλει τις παρατηρήσεις του στο περιεχόμενο των Εντύπων Παρακολούθησης/Αξιολόγησης τα οποία ετοιμάζονται από κάθε αξιολογητή μετά από κάθε παρακολούθηση, και με την κοινή συνάντηση που θα έχει με το Διευθυντή του σχολείου, στο τέλος της σχολικής

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Π. Θεοφυλάκτου

Στο χώρο του Πανεπιστημίου Κύπρου πραγματοποιήθηκε πρόσφατα συνέδριο σχετικά με την **εκπαίδευση της Κύπρου και τις ευρωπαϊκές προοπτικές**. Σταχυολογούμε μερικά ενδιαφέροντα σημεία από την ομιλία του κ. Μ. Κασσωτάκη, καθηγητή Παιδαγωγικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και μέλους της Επιτροπής Παιδείας του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Η πλήρης ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ, το 1981, είχε σοβαρές επιπτώσεις και στην εκπαίδευσή της. Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα βρέθηκε αντιμέτωπο με τα πιο κάτω προβλήματα: την ανάγκη για προσαρμογή της εθνικής οικονομικής πολιτικής στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα: το αίτημα για ανταπόκριση στον ανταγωνισμό που δημιουργούσε η ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, ο οποίος εντάθηκε και διευρύνθηκε μετά τη δημιουργία της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, το 1992: την απαίτηση για ποιοτική βελτίωση του εργατικού δυναμικού της χώρας.

Για μεγάλο χρονικό διάστημα κυριάρχησε έντονος προβληματισμός κατά πόσο η ελληνική εκπαίδευση έπρεπε να εναρμονιστεί πλήρως προς την πραγματικότητα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και κυρίως γύρω από τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στην εθνική ταυτότητα του ελληνικού λαού, στη συνέχιση της πολιτιστικής του παράδοσης, της θρησκείας και της γλώσσας του.

Η **συνθήκη του Μάαστριχτ** δίνει στην Ευρωπαϊκή Ένωση μεγάλη δυνατότητα για παρέμβαση στην εκπαιδευτική πολιτική κάθε χώρας μέλους: συνολώς αναμένεται ότι θα αυξηθεί η επιρροή της σ' αυτόν τον τομέα.

Η Κύπρος πρέπει να αξιοποιήσει τη γνώση και την πείρα που αποχτήθηκε στην Ελλάδα. Θα ήταν μάστιγα σκοπίμο να συγκροτηθεί μια πολυθεματική επιτροπή για συνεχή μελέτη του θέματος, και υποβολή εισηγήσεων. Σκοπός θα είναι η **ποιοτική βελτίωση της κυπριακής εκπαίδευσης**.

Κριτική του Νόμου 78(Ι) του 1995 για προαγωγές στη Δημοτική Εκπαίδευση

Από τον Παντελή Θεοφυλάκτου

Ο πιο πάνω Νόμος ψηφίστηκε στις 14 Ιουλίου 1995 και φέρει τον τίτλο «Ο περί διενέργειας προαγωγών και διορισμών στη Δημοτική Εκπαίδευση (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 1995». Το άρθρο 3 του Νόμου αυτού, διαλαμβάνει ότι η διενέργεια προαγωγών στη Δημοτική Εκπαίδευση, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1996, θα γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 του νέου Νόμου αντί με τις διατάξεις των άρθρων 35Α και 35Β του βασικού Νόμου.

Κρίνοντας το Νόμο 78(Ι)95 με την κοινή λογική, βρίσκουμε ότι μερικές πρόνοιές του εμπεριέχουν σοβαρές νομοθετικές ανωμαλίες. Ελπίζουμε ότι με τη δημοσίευση των απόψεών μας αυτών θα συμβάλουμε στην τροποποίηση του Νόμου, όπου χρειάζεται, για να αποφευχθούν δυσάρεστα ενδεχόμενα σε βάρος των εκπαιδευτικών και της παιδείας γενικότερα.

1. Η πλήρωση θέσης Επιθεωρητή: Στην παράγραφο 4(2) γίνεται αναφορά στην πλήρωση θέσης Ανώτερου Λειτουργού Εκπαίδευσης (Α.Λ.Ε.), ενώ πουθενά στο νέο Νόμο δεν αναφέρεται οτιδήποτε για την πλήρωση της θέσης Επιθεωρητή. Στη Δημοτική Εκπαίδευση όμως δεν υφίσταται θέση Α.Λ.Ε. Τέτοια θέση υπάρχει μόνο στη Μέση και στην Ανώτερη Εκπαίδευση. Συνεπώς, προκύπτει θέμα νομοθετικής κάλυψης της πλήρωσης της θέσης Επιθεωρητή.

2. Ο τίτλος του νέου Νόμου: Σκοπός του νέου Νόμου ήταν η πλήρωση των θέσεων Βοηθού Διευθυντή και Διευθυντή σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η αριθμητική αποτίμηση (Εκθέσεις Γ). Με την πλήρη κατάργηση όμως των άρθρων 35Α και 35Β του βασικού Νόμου, έχει επηρεαστεί επίσης και η πλήρωση των θέσεων Επιθεωρητή (Γενικών και Ειδικών Μαθημάτων) ως και η θέση Πρώτου Λειτουργού Εκπαίδευσης, για τις οποίες δεν είχε προκύψει οποιoδήποτε πρόβλημα. Ανεξάρτητα από τις εισηγήσεις που θα γίνουν στη συνέχεια, θα μπορούσε να αποφευχθεί η εμπλοκή των θέσεων αυτών με την τροποποίηση του τίτλου του Νόμου ως εξής: «Ο περί διενέργειας προαγωγών και διορισμών Διευθυντών και Βοηθών Διευθυντών στη Δημοτική Εκπαίδευση Νόμος». Ανάλογη τροποποίηση θα χρειαζόταν, σε τέτοια περίπτωση, να γίνει και στη

σχετική διατύπωση του άρθρου 3 του Ν. 78(Ι)95.

3. Προϋπηρεσία 15 ημερών: Στην παράγραφο 5(4)(γ) αναφέρεται: «προϋπηρεσία κάτω των 15 ημερών δε θα λαμβάνεται υπόψη, ενώ πέραν των 15 ημερών λογίζεται πλήρης μήνας». Συνεπώς, υπηρεσία/προϋπηρεσία 15 ημερών αγνοείται. Το δεύτερο σκέλος της πρόνοιας πρέπει να διατυπωθεί ως εξής: «ενώ (υπηρεσία/προϋπηρεσία) 15 ή περισσότερων ημερών λογίζεται πλήρης μήνας».

4. Τριπλάσιος αριθμός υποψηφίων των κενών θέσεων: Στην παράγραφο 5(5) υπάρχει πρόνοια σύμφωνα με την οποία η Συμβουλευτική Επιτροπή δεν μπορεί να περιλάβει στον κατάλογο που ετοιμάζει («τριπλάσιο αριθμό των κενών θέσεων») όσους υποψηφίους δεν μπορούν να προαχθούν με τις 5 μονάδες της Ε.Ε.Υ. Τούτο όμως παραβιάζει τα δικαιώματα των υποψηφίων, για δυο κυρίως λόγους:

(α) Οι υποψήφιοι που αποκλείονται με τον τρόπο αυτό δε θα έχουν την ευκαιρία να πληροφορηθούν για την αριθμητική τους βαθμολογία έτσι ώστε να ζητήσουν, αν επιθυμούν, την αναθεώρησή της σύμφωνα με το εδάφιο 5(8), με ενδεχόμενη αναθεώρηση του καταλόγου που τους αφορά σύμφωνα με το εδάφιο 5(7).

(β) Στην περίπτωση υποψηφίων για τη θέση Διευθυντή (θέση προαγωγής, για την οποία δεν υποβάλλονται αιτήσεις) η Συμβουλευτική Επιτροπή δεν είναι δυνατό να γνωρίζει τις προθέσεις όλων όσοι περιλαμβάνονται στον κατάλογο. Και είναι γνωστό ότι σήμερα αρκετοί Βοηθοί Διευθυντές δεν ενδιαφέρονται για προαγωγή, μολονότι έχουν συσσωρευτεί σημαντικό αριθμό μονάδων (κυρίως λόγω αρχαιότητας). Ως εκ τούτου, σε περίπτωση μικρού αριθμού κενών θέσεων Διευθυντή, θα προέκυπτε το ενδεχόμενο να παρουσιαστούν ελάχιστοι ή και καθόλου υποψήφιοι ενώπιον της Ε.Ε.Υ.

5. Πολυδιάστατο το θέμα της βαθμολογίας: Το θέμα σχετικά με το κερτιμένο δικαίωμα για ενημέρωση και ένσταση επί του υπολογισμού της αξίας των εκπαιδευτικών είναι μεγάλο και πολυδιάστατο. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι Κανονισμοί Αξιολόγησης 223/76 εξακολουθούν να ισχύουν, με αποτέλεσμα να λειτουργούν ταυτόχρονα δυο όργανα αξιολόγησης, μολονότι στο νέο Νόμο αναφέρεται ρητά ότι δε θα λαμβάνονται υπόψη οι βαθμολογίες που περιέχονται στις Υπηρεσιακές Εκθέσεις (παράγραφοι 5(4)(α) και 5(11)(α) (ii) του νέου Νόμου). Το θέμα αυτό χρειάζεται επανεξέταση.

6. Αξία διευθυντών: Ιδιαίτερα ελλιπής είναι ο Νόμος στο θέμα του τρόπου με τον οποίο υπολογίζεται η αξία των διευθυντών-υποψηφίων για τη θέση επιθεωρητή. Ενώ με την παράγραφο 5(4)(α) ρυθμίζεται η αριθμητική αποτίμηση της αξίας για τους δασκάλους και τους βοηθούς διευθυντές, τίποτε δεν αναφέρεται για τον τρόπο καθορισμού της αξίας των διευθυντών· συνεπώς δεν υπάρχει οποιαδήποτε πρόνοια για ενστάσεις. Αφήνεται, έτσι, διακριτική εξουσία στη Συμβουλευτική Επιτροπή να επιλέγει τον τρόπο τελεσίδικου καθορισμού της αξίας των διευθυντών, γεγονός που αποτελεί ολοφάνερη παρέμβαση, μολονότι νομοθετική, στο έργο και στην ανεξαρτησία της Ε.Ε.Υ. Τούτο όμως αντίκειται στην αρχή της διάκρισης των εξουσιών.

Πιστεύουμε ότι στο σημείο αυτό επιβάλλεται να τροποποιηθεί ο Νόμος, για να προληφθεί σίγουρη ταλαιπωρία των εκπαιδευτικών, της εκπαίδευσης, και της Δικαιοσύνης.

7. Μεταβατική διάταξη: Υπάρχει περίπτωση κατά την οποία η διαδικασία πλήρωσης κενής θέσης άρχισε πριν από την ψήφιση του Ν. 78(Ι)95, σύμφωνα με τις πρόνοιες των άρθρων 35Α και 35Β του βασικού Νόμου, και ολοκληρώθηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του νέου Νόμου, σκοπός του οποίου ήταν η κατάργηση των άρθρων αυτών. Διερωτώμαστε για τη νομιμότητα τέτοιων πράξεων, χωρίς να καλύπτονται από κάποια μεταβατική διάταξη στο νέο Νόμο.

Προβλέπουμε ότι μετά τις προαγωγές που έγιναν και εκείνες που επίκεινται σύμφωνα με το νέο Νόμο, θα υπάρχουν δεκάδες προσφυγές στη Δικαιοσύνη, οι οποίες θα προσβάλλουν και τη συνταγματικότητα του Νόμου.

Η κριτική μας αυτή γίνεται καλόπιστα, και σκοπός μας είναι να φέρουμε έγκαιρα στην επιφάνεια τυχόν αδυναμίες του Νόμου, έτσι ώστε να τροποποιηθεί, αν και όπου χρειάζεται, για να αποφευχθούν ανεπιθύμητες εξελίξεις που θα βλάψουν και τους εκπαιδευτικούς και την παιδεία γενικότερα.

Εξάλλου, δεν πρέπει να δίνονται αφορμές για μαζικές προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο, γεγονός που αποτελεί και την αιτία για την καθυστέρηση στην έκδοση αποφάσεων. Η Δικαιοσύνη είναι ό,τι απέμεινε όρθιο στη φθορά του συστήματος αξιών σ' αυτόν τον τόπο. Ας την προστατεύσουμε από αχρειαστές προσφυγές· γιατί δικαιοσύνη που αργεί δεν είναι Δικαιοσύνη.

Η ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ανδρέας Π. Πολυδώρου

Το θέμα της αυτονομίας του Πανεπιστημίου επανήλθε στην επικαιρότητα, από ανύπαρκτη αιτία. Αφορμή έδωσε ο πρόσφατος διορισμός του Τουρκοκύπριου καθηγητή Νιαζί Κιζιλγιουρέκ στο Τμήμα Τουρκικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου και το βιβλίο του «Ολική Κύπρος» που ευρίσκεται στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου.

Αρχικά υπήρξε έντονη αντίδραση από την εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», η οποία ζητούσε τόσο την ακύρωση του διορισμού όσο και την απομάκρυνση του βιβλίου. Με ανακοίνωσή του πήρε παρόμοια θέση και το ΔΗΚΟ. Ένας βουλευτής μάλιστα του Κόμματος αυτού μετέφερε με επερώτησή του το θέμα στη Βουλή.

Στο χορό των αντιδράσεων μπήκε δυστυχώς και η ίδια η Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, η οποία εμμέσως πλην σαφώς διαμαρτυρήθηκε για το διορισμό του πιο πάνω καθηγητή, με δηλώσεις στα μέσα επικοινωνίας.

«Δεν έχουμε διαμαρτυρηθεί, αναφέρεται στη σχετική δήλωση (Φιλελεύθερος, 19.9.95) για τον διορισμό άλλων Τουρκοκόλων, οι οποίοι, εδώ και τρία χρόνια, είναι διορισμένοι στο Πανεπιστήμιο και ούτε έχουμε διαμαρτυρηθεί για το ότι υπάρχει το μάθημα της τουρκολογίας... αλλά αυτός ο συγκεκριμένος Τούρκος έχει εκδώσει ένα βιβλίο και έχει κάθε δικαίωμα να το κάνει, όμως έχω και γω το δικαίωμα να το σχολιάσω».

Καθ' όσο βέβαια αφορά το βιβλίο τόσο η Υπουργός όσο και οποιοσδήποτε άλλος πολίτης έχουν αναφαίρετο δικαίωμα όχι απλώς να το σχολιάσουν, αλλά να αντιχρυσούν με επιστημονική τεκμηρίωση τα σημεία με τα οποία διαφωνούν. Μέσα από το λόγο και τον αντίλογο είναι που διαλάμπει η αλήθεια και όχι με αφορισμούς που επιδιώκουν την επιβολή λογοκρισίας και πνευματικής τρομοκρατίας και θυμίζουν σκοτεινές εποχές του Μεσαίωνα. Η διακίνηση και η διαπάλη των ιδεών είναι άρρηκτα συναρτημένες με την αλήθεια και την πρόοδο. Αντίθετα η καταπίεση της ελευθερίας του λόγου όποτε και όπου λειτουργήσει οδήγησε στην πνευματική αποτελμάτωση.

Όσον αφορά το διορισμό του Τουρκοκύπριου καθηγητή, ούτε η Υπουργός Παιδείας ούτε και οποιοσδήποτε άλλος δικαιούται να παρεμβεί, γιατί σύμφωνα με το νόμο αποκλειστική αρμοδιότητα για το θέμα αυτό έχουν το

εκλεκτορικό σώμα και η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου. Την απόφαση των πιο πάνω σωμάτων έχουν δικαίωμα να αμφισβητήσουν μόνο οι συνυποψήφιοι για τη θέση, οπότε το λόγο έχει η δικαιοσύνη.

Αναφερόμενοι κάποιιοι στο θέμα της αυτονομίας του Πανεπιστημίου διατείνονται ότι οι ακαδημαϊκοί δεν μπορούν να είναι υπεράνω κριτικής, γιατί τότε η αυτονομία καταντά συνώνυμη με την αυθαιρεσία και την ασυδοσία. Δεν πιστεύω να υπάρχει ακαδημαϊκός άξιος του ονόματός του που να αρνείται την κριτική και πολύ περισσότερο το διάλογο με την κοινωνία. Εκείνο που ασυζήτητα απορρίπτεται ως αναχρονισμός είναι η με οποιοδήποτε τρόπο προσπάθεια πατερναλισμού και ποδηγέτησης.

Χωρίς να είμαι νομικός έχω την άποψη ότι η αυτονομία του Πανεπιστημίου πρέπει να αντικρίζεται κατ' αναλογία με την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας. Οι δικαστές, με βάση τα προσόντα και το έργο τους, ως λειτουργών της Θέμιδας, κρίνονται, ως επαΐοντες περί τα νομικά, ικανοί να απονέμουν δικαιοσύνη και αφήνονται απερίσπαστοι να επιτελέσουν το έργο τους, πάντοτε μέσα στα πλαίσια της κυπριακής νομοθεσίας, χωρίς την επέμβαση άλλης πολιτειακής εξουσίας. Κατά τον ίδιο τρόπο πρέπει να λειτουργούν και οι ακαδημαϊκοί. Ως επαΐοντες στο γνωστικό αντικείμενό του ο καθένας και μέσα στα πλαίσια της κείμενης νομοθεσίας και της ακαδημαϊκής παράδοσης που μας κληροδότησαν οι αιώνες πρέπει να αφεθούν ελεύθεροι να επιτελούν το έργο τους ως υπεύθυνοι ακαδημαϊκοί λειτουργοί. Υπό την πιο πάνω λοιπόν έποψη η αυτονομία συνιστά θεμελιώδες συστατικό της έννοιας του Πανεπιστημίου.

Στο όλο ζήτημα για το Πανεπιστήμιο παρενέβη και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας της Βουλής με τη θέση «ότι το Υπουργείο Παιδείας έχει υποχρέωση να παρεμβεί και η Σύγκλητος να συνεργάζεται σ' έναν τουλάχιστον τομέα που αφορά το Τμήμα Επιστημών της Αγωγής».

Να συνεργάζεται σίγουρα να. Να παρεμβάινει όμως γιατί; Από προσωπική πείρα - υπό την ιδιότητά μου ως αντιπροσώπου εκπαιδευτικού φορέα - γνωρίζω ότι, όταν το Τμήμα Επιστημών της Αγωγής συνέτασσε το πρόγραμμα σπουδών ελεζήτησε και είχε τη συνεργασία όλων των επηρεαζόμενων εκπαιδευτικών φορέων και, ασφαλώς, του Υπουργείου Παιδείας. Όπως είναι γνωστό το Τμήμα Επιστημών της Αγωγής στελεχώνεται από καταξιωμένους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι υπηρέτησαν

με επιτυχία σε διάφορες υψηλές θέσεις του Υπουργείου Παιδείας, είναι πολύ καλοί γνώστες του αντικειμένου τους και η ατυχής κατά τη γνώμη μου αναφορά στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής τους προκαλεί, το λιγότερο, πικρία, αλλά και απορία. Δικαιολογημένα, λοιπόν, διερωτούνται οι καθηγητές του Τμήματος Επιστημών της Αγωγής, γιατί το Υπουργείο Παιδείας περιορίζει την παρεμβατική του πρόθεση μόνο στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής και δεν την επεκτείνει και σε άλλα Τμήματα (Ελληνικών Σπουδών, Φιλοσοφίας, και Ιστορίας - Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών - Μαθηματικών και Στατιστικής κτλ.) οι απόφοιτοι των οποίων προορίζονται, επίσης, να υπηρετήσουν την εκπαίδευση. Και εγείρεται το ερώτημα: Ποια είναι η ειδοποιός διαφορά του Τμήματος Επιστημών της Αγωγής από τα άλλα Τμήματα που αναφέρονται πιο πάνω; Ποιο είναι, λοιπόν, το ιδιαίτερο εκείνο χαρακτηριστικό του Τμήματος Επιστημών της Αγωγής που καθιστά την παρέμβαση του Υπουργείου Παιδείας στη λειτουργία του αναγκαία;

Αλλά το ζήτημα της αυτονομίας του Πανεπιστημίου έχει και τις προεκτάσεις του που ξεπερνούν τα στενά όρια του νησιού μας. Δεν χρειάζεται να τονίσει κανείς πόσο αργητική εικόνα δημιουργείται για την Κύπρο στη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα, από τον αχρείαστο θόρυβο για το Πανεπιστήμιο, και πόση ζημιά προκαλείται στο ευρωπαϊκό πρόσωπο της Κύπρου σε μια περίοδο που η χώρα μας ευρίσκεται στον προθάλαμο ένταξης της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Συνέχεια από τη σελ. 1

τελικής αξιολόγησής του, για συζήτηση του περιεχομένου των Εντύπων Παρακολούθησης-Αξιολόγησης και των τυχόν παρατηρήσεών του.

7. Παρέχεται σε κάθε αξιολογούμενο λειτουργό η δυνατότητα να προσβάλλει το περιεχόμενο του Εντύπου Τελικής Αξιολόγησής του με ιεραρχική προσφυγή ενώπιον Αναθεωρητικής Επιτροπής που αποτελείται από άτομα που δεν έλαβαν μέρος στη διαδικασία αξιολόγησης του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού. Τα Έντυπα Παρακολούθησης Αξιολόγησης κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο εκπαιδευτικό.

Τονίζεται ότι για την όσο καλύτερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή του νέου σχεδίου πρέπει **απαραίτητα** να τυχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι λειτουργοί της κατάλληλης επιμόρφωσης η οποία πρέπει να είναι **ουσιαστική** ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τους επιθεωρητές και διευθυντές που θα κληθούν να το εφαρμόσουν.

Η Διοικητική Φροντίδα (Pastoral Care)

του Παναγιώτη Μαύρου

Ο όρος διοικητική φροντίδα (pastoral care) είναι σχετικά νέος στην εκπαίδευση. Το είδος της ευθύνης που περιλαμβάνει ο όρος είναι εκείνος της ταύτισης του εκπαιδευτικού με τον καλό ποιμένα. Η φροντίδα αυτή πάντα παρείχεται στα παιδιά που την είχαν ανάγκη από τους καθηγητές. Η διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι τώρα τα σχολεία μας μεγάλωσαν, και η φροντίδα αυτή δεν μπορεί να αφήνεται στην τύχη.

Στόχοι

Η διοικητική φροντίδα για τους μαθητές σε σχολεία μέσης παιδείας μπορεί να έχει τους πιο κάτω στόχους:

1. Να βοηθήσει το νέο άτομο να εμπλουτίσει την προσωπική του ζωή.
2. Να προετοιμάσει το νέο για εκπαιδευτική επιλογή.
3. Να προσφέρει καθοδήγηση με συμβουλές, ώστε οι νέοι να μπορούν να αποφασίζουν για τον εαυτό τους.
4. Να ενισχύσει τα μαθήματα του σχολικού προγράμματος.
5. Να βοηθήσει το άτομο να αναπτύξει το δικό του τρόπο ζωής, και να σέβεται τον τρόπο ζωής των άλλων.

Τομείς δραστηριότητας

Το σχολείο ως οργανισμός μπορεί να θεωρηθεί ότι συνίσταται από δυο τομείς δραστηριότητας. Ο ένας τομέας είναι ο ακαδημαϊκός, που αφορά τη γνωσιολογική ανάπτυξη του παιδιού· ο άλλος είναι εκείνος της διοικητικής φροντίδας, και σχετίζεται περισσότερο με την ανάπτυξη ενός υγιούς συστήματος αξιών και των ανάλογων στάσεων.

Ο εκπαιδευτικός εμπλέκεται ενεργά και στους δυο αυτούς σοβαρούς τομείς της σχολικής ζωής του μαθητή.

Στα κυπριακά σχολεία η ακαδημαϊκή πτυχή κυριαρχεί στη σχολική ζωή. Όλη η έμφαση σχεδόν συγκεντρώνεται στο περιεχόμενο της διδασκαλίας, και στις αναγκαίες διευθετήσεις για την απόκτηση γνώσεων από τους μαθητές. Υπάρχουν, ασφαλώς, τόσο η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας του Υπουργείου Παιδείας όσο και οι Σχολικοί Σύμβουλοι, που εξετάζουν ή δί-

νουν λύσεις σε επιμέρους προβλήματα και προσφέρουν εκπαιδευτική και επαγγελματική καθοδήγηση. Το σχολείο όμως ως οργανισμός χρειάζεται ένα οργανωμένο σύστημα διοικητικής φροντίδας. Ο καθηγητής ενδιαφέρεται περισσότερο για τη διδασκαλία του μαθήματος παρά για το ρόλο του σαν γονιού που να γνιμάζεται για τα παιδιά του. Υπάρχει, βέβαια, ο υπεύθυνος τμήματος, αλλά δυστυχώς μόνο σε μεμονωμένες περιπτώσεις είναι ειδικά εκπαιδευμένος για να εντοπίσει και αντιμετωπίσει την εκδήλωση των πρώτων εντάσεων και δυσκολιών. Ο ρόλος του περιορίζεται στην τυπική πληροφόρηση του σχολείου αναφορικά με το ακαδημαϊκό επίπεδο της τάξης, και σε ορισμένα λειψαρχικά προβλήματα.

Η ευημερία του παιδιού

Διοικητική φροντίδα σημαίνει φροντίδα για την ολική ευημερία του παιδιού. Να βοηθηθεί το παιδί να είναι ειλικρινές, να αναπτύξει τις ικανότητες, και κάποιο ταλέντο που μπορεί να διαθέτει, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό· να κατακτήσει τις θεμελιώδεις αρχές που οδηγούν στην κατανόηση του εαυτού του, της οικογένειάς του και του κόσμου.

Ο W.D. Wall αναφέρει ότι η πορεία του ατόμου προς την ωριμότητα περνά από ένα «οικοδόμημα» από τέσσερις ορόφους, που ο ίδιος ονομάζει τέσσερις «εαυτούς». Τον κοινωνικό, το σεξουαλικό, τον επαγγελματικό και το φιλοσοφικό. Αν το σχολείο μπορεί να βοηθήσει στην κατασκευή αυτού του «οικοδομήματος» των τεσσάρων «εαυτών», αυτό μπορεί να εξηγηθεί γενικά ως διοικητική φροντίδα.

Μικρά και μεγάλα σχολεία

Στο μικρό σχολείο του χωριού ο διευθυντής έχει τη δυνατότητα να γνωρίζει όλους τους μαθητές, τις οικογένειές τους, το κοινωνικό τους υπόβαθρο, τα όνειρά τους, και να είναι ενήμερος για κάθε ένταση ή δυσκολία που θα προκύψει. Έτσι η διοικητική φροντίδα δεν είναι καθόλου πρόβλημα σε τέτοια σχολεία, εκτός από την παροχή ειδικών υπηρεσιών.

Η δημιουργία μεγάλων σχολείων έφερε μαζί της και την ανάγκη ενός οργανωμένου συστήματος διοικητικής φροντίδας. Ο διευθυντής ενός μεγάλου σχολείου δεν μπορεί να γνωρίζει όλους τους μαθητές και το κοινωνικό υπόβαθρό τους. Επομένως η διοικητική φροντίδα πρέπει να είναι οργανωμένη και να εξασφαλίζει ότι κάθε μαθητής θα είναι γνωστός σε μερικούς καθηγητές που θα επωμισθούν την ευθύνη για την ευημερία του. Με άλλα λόγια, ο μαθητής θα γνωρίζει ότι στο μεγάλο αυτό σχολείο υπάρχουν άνθρωποι που γνιμάζονται γι' αυτόν και είναι πρόθυμοι να τον βοηθήσουν ν' αντιμετωπίσει τα προβλήματά του. Αυτή η αίσθηση ασφάλειας έχει θετικό αντίκτυπο στην εκπαιδευτική πρόοδο του παιδιού, που σε καμιά περίπτωση δε θα νιώθει ότι είναι απροστάτευτο.

Οριζόντιο σύστημα

Η ανάπτυξη της διοικητικής φροντίδας λειτουργεί σε δυο κατευθύνσεις, κάθετα και οριζόντια. Ο γράφων εισηγείται το οριζόντιο σύστημα, επειδή το θεωρεί πιο εφαρμόσιμο και λιγότερο περίπλοκο από το κάθετο σύστημα. Γι' αυτό και θα ασχοληθούμε με το οριζόντιο σύστημα σ' αυτή τη μελέτη.

Στο οριζόντιο σύστημα διοικητικής φροντίδας το σχολείο χωρίζεται σε κατώτερο σχολείο (πρώτη και δεύτερη τάξη), σε μεσαίο σχολείο (τρήτη και τέταρτη τάξη), και σε ανώτερο σχολείο (πέμπτη και έκτη τάξη). Η ιδέα πίσω από αυτό το διαχωρισμό είναι ότι οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες αναλόγως των ειδικών δυσκολικών που παρουσιάζονται στην ηλικία τους ως και στο επίπεδο της εκπαίδευσής τους.

Κάθε επίπεδο έχει το δικό της υπεύθυνο, ο οποίος ορίζεται από το Διευθυντή του σχολείου. Ο επικεφαλής κάθε μονάδας (pastoral head) συνεργάζεται με τους συμβούλους τμημάτων (year tutors) για την ευημερία των μαθητών. Ο επικεφαλής της μονάδας είναι υπόλογος στο Διευθυντή του σχολείου.

Το κατώτερο σχολείο αποτελεί μια μεταβατική περίοδο, κατά την οποία οι μαθητές αρχίζουν να συνηθίζουν στην αλλαγή από το δημοτικό στο γυμνάσιο. Στο μεσαίο σχολείο δίνεται έμφαση στην ικανότητα των μαθητών να παίρνουν αποφάσεις, να τις εφαρμόζουν και να δέχονται τις συνέπειές τους. Στο ανώτερο σχολείο οι μαθητές προετοιμάζονται για τη μετάβαση από το σχο-

λικό περιβάλλον στο ευρύτερο κοινωνικό σύστημα και για παραπέρα σπουδές.

Η θέση του μαθητή στη σχολική μονάδα

Ο οριζόντιος διαχωρισμός της σχολικής μονάδας σε τρία επίπεδα, βοηθά το μαθητή να γνωρίσει τους καθηγητές που θα είναι υπεύθυνοι γι' αυτόν και να μπορεί ν' αναγνωρίζει τους ομοίους του. Με τον τρόπο αυτό ενισχύει την αυτογνωσία και την αυτοπεποίθησή του, μέσα σε κλίμα εμπιστοσύνης και ασφάλειας. Και αυτό σε αντίθεση με το μεγάλο, αχανές σχολείο που μοιάζει με μυρμηγκοφωλιά και όπου ο καθένας ψάχνει για ταυτότητα, που δε βρίσκει δυστυχώς.

Ο ρόλος του συμβούλου τμήματος

Ο σύμβουλος τμήματος (year tutor) είναι καθοριστικής σημασίας για τη διοικητική φροντίδα των παιδιών. Με άλλα λόγια, ο σύμβουλος τμήματος κατέχει ρόλο-κλειδί και αυτό μπορεί να

γίνει εύκολα αντιληπτό από τις παρακάτω ευθύνες του:

1. Ο σύμβουλος τμήματος πρέπει να γνωρίζει όλες τις πτυχές της ζωής του μαθητή στο σχολείο, στο σπίτι και στην κοινότητα.
2. Παρακολουθεί συνεχώς την πρόοδο του μαθητή και επεμβαίνει όταν αντιληφθεί ότι κάτι δεν πάει καλά.
3. Δίνει εκπαιδευτικές και επαγγελματικές συμβουλές με τη βοήθεια του ειδικού, σχετικά με την εκλογή μαθημάτων στο σχολείο, καθώς και για τις περαιτέρω σπουδές και απασχόληση του μαθητή.
4. Έχει την ικανότητα να αντιλαμβάνεται αμέσως τις πρώτες ενδείξεις έντασης και πίεσης πάνω στα μέλη της ομάδας του, και αναλαμβάνει την κατάλληλη δράση.
5. Είναι ο σύνδεσμος μεταξύ γονιών και σχολείου.
6. Είναι σε θέση να αντιλαμβάνεται τις προσωπικές δυσκολίες των μαθητών που αποτυγχάνουν στα μαθήμα-

τα, και τους εξασφαλίζουν τη βοήθεια από τα κατάλληλα πρόσωπα.

Ο Σύμβουλος τμήματος μπορεί να εκπληρώσει το ρόλο του στο σχολείο επαρκώς, μόνο αν έχει τη συνεργασία των άλλων συναδέλφων του, που θα τον ενημερώνουν για την πρόοδο των μελών της ομάδας του.

Ο ρόλος του επικεφαλής της μονάδας

Ο επικεφαλής της μονάδας (pastoral head) πρέπει να έχει ελευθερία στον τρόπο διεκπεραίωσης της εργασίας του με τους συμβούλους των τμημάτων και τους μαθητές. Ο χαρακτήρας του σχολείου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ικανότητες και τον τρόπο εργασίας των επικεφαλής των μονάδων. Η διοικητική φροντίδα είναι μια επίπονη δουλειά, που μοιράζονται ο επικεφαλής της μονάδας και οι σύμβουλοι τμημάτων. Είναι αυτονόητο πως αυτοί θα πρέπει να μάθουν να δουλεύουν συλλογικά, γνωρίζοντας τις δυνατότητες και τις αδυναμίες τους, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των μαθητών.

Τα Νέα Του ΚΟΕΔ

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Στις 25 Απριλίου 1995 πραγματοποιήθηκε η τακτική Γενική Συνέλευση του ΚΟΕΔ. Μετά τη λογοδοσία για τα πεπραγμένα του Ομίλου κατά τη διετία 1993-95, από τον Πρόεδρο του απελθόντος Συμβουλίου κ. Α.Π. Πολυδώρου και την ταμιακή έκθεση από τον Ταμία κ. Ι. Παρπέρη, τα μέλη έκαμαν εισηγήσεις για μελλοντικές δραστηριότητες του Ομίλου, όπως η έκδοση του Δελτίου, αρχικά δυο φορές το χρόνο, και η οργάνωση εκδηλώσεων. Παρατηρήθηκε επίσης ότι αυξήθηκαν σημαντικά τα μέλη. Μια από τις αποφάσεις αφορούσε την ετήσια συνδρομή των μελών που θα αυξηθεί σε 5 λίρες από το 1996-97. Τα μέλη του Ομίλου θα έχουν τα πιο κάτω δικαιώματα:

- Να συμμετέχουν στις δραστηριότητες του Ομίλου.

- Να παίρνουν το Δελτίο του Ομίλου.
- Να παίρνουν τα παρακάτω έντυπα του CCEA:
 - International Directions in Educational Administration
 - International Studies in Educational Administration
 - The CCEA Newsletter.

ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πέτρος Πασιαρδής,	Πρόεδρος
Παντελής Θεοφυλάκτου,	Γραμματέας
Ιάκωβος Παρπέρης,	Ταμίας
Ανδρέας Πολυδώρου,	Μέλος
Ανδρέας Χαραλάμπους,	»
Λήδα Νεοφύτου,	»
Παναγιώτης Μαύρος,	»

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Αναμένεται με μεγάλο ενδιαφέρον η επόμενη εκδήλωση του ΚΟΕΔ, που θα πραγματοποιηθεί στις 15 Νοεμβρίου στο Πολιτιστικό Κέντρο του Διδακταλικού ταμειτηρίου, στη Λευκωσία, ώρα 7:00 μ.μ., με θέμα:

Αξιολόγηση/Καθοδήγηση των Εκπαιδευτικών πώς και από ποιους;
Ο Πρόεδρος του ΚΟΕΔ κ. Π. Πασιαρδής θα αναπτύξει σε συντομία το θέμα. Θα εκφράσουν επίσης τις απόψεις τους οι Πρόεδροι της ΠΟΕΔ και της ΟΕΛΜΕΚ και ο Γραμματέας της ΟΛΤΕΚ.

Θα ακολουθήσει ανοιχτή συζήτηση. Συντονιστής θα είναι ο Επίτροπος Διοικήσεως και Πρόεδρος της Ειδικής Επιτροπής για την Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών κ. Ν. Χαραλάμπους.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ηνωμένο Βασίλειο

Αλλάζει ο ρόλος των δασκάλων

Η δεκαετία του 1990 μαρτυρεί μια αυξανόμενη επεμβατική συμπεριφορά της Κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, αναφορικά με τη μεταρρύθμιση διαμέσου του εκπαιδευτικού φάσματος.

Η πολιτική για έλεγχο και διεύθυνση της επαγγελματικής κατάρτισης και ανάπτυξης των δασκάλων έχουν δραματίσει βασικό ρόλο σ' αυτή τη διαδικασία. Αλλαγές κατά τα τελευταία 10 με 15 χρόνια όσον αφορά το σκοπό και την ταχύτητα ήταν χωρίς προηγούμενο.

Ο Νόμος του 1988 για Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση σηματοδότησε μια σειρά αλλαγών οι οποίες ακολούθως άλλαξαν τόσο την εννοιολογία όσο και την πρακτική της διδασκαλίας. Η επιβολή ενός εθνικού προγράμματος, εθνικών εξετάσεων και εθνικών κριτηρίων, έχουν συμβάλει στη μετακίνηση του ελέγχου από τους δασκάλους, χάριν πιο μεγάλου συγκεντρωτικού ελέγχου και αυξημένης αξιοπιστίας. Παρόμοια, το εύρος των ρόλων και η δύναμη των Τοπικών Αρχών έχει μειωθεί σημαντικά και έχει ουσιαστικά επεκταθεί εκείνη των διοικητικών συμβουλίων (School governors).

Στα επίπεδα των Τοπικών Εκπαιδευτικών Αρχών (LEA) και τα εθνικά, υπάρχουν σαφείς και αναπτυσσόμενες κινήσεις για συστήματα αυστηρής ευθύνης (accountability), εκπαίδευση στηριγμένη στην επάρκεια, συστήματα εξετάσεων, δοτά προγράμματα ύλης και στόχων (Apple and Junk, 1992).

Υπάρχει μαρτυρία παρόμοιας τάσης και όσον αφορά την αρχική κατάρτιση των δασκάλων και το επίπεδο ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης. Και τα δυο έχουν πείρα περιόδων αλλαγής και σχετικής αστάθειας. Η ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση των δασκάλων κατά τα τελευταία πέντε χρόνια έγινε με διάφορα σχέδια τα οποία άλλαξαν με μεγάλη ταχύτητα. Παρόμοια, το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο της Εγκυκλίου 9/2 (DFE

1992) επαναπροσδιόρισε σε σημαντικό βαθμό και τη διαδικασία και την πρακτική στην εκπαίδευση δασκάλων.

Με τον αυξανόμενο συστηματικό σχεδιασμό του προγράμματος σε κεντρικό επίπεδο, εστιασμένο στην αποτελεσματικότητα και τη μέτρηση με σταθμισμένα δοκίμια, ο ρόλος του δασκάλου έχει αλλάξει. Επομένως, εξαιτίας της συγκεντρωτικής εξουσίας και ελέγχου, το διδάσκειν έχει επαναπροσδιοριστεί ως κατ' εξοχήν «μηχανιστικό» και μπορεί να χαρακτηριστεί, ωφελμιστικό, θετικιστικό και τελικά προσηλωμένο στα αποτελέσματα.

Το συσσωρευτικό αποτέλεσμα της πρόσφατης κυβερνητικής πολιτικής, ήταν να προκαλέσει κρίση στο διδασκαλικό επάγγελμα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Για να υπερασπίσουν τη θέση τους οι δάσκαλοι πρέπει να κινηθούν προς ένα «νέο επαγγελματισμό» όσο το δυνατό πιο σύντομα, επειδή η Κυβέρνηση έχει θέσει τον εαυτό της στη θέση να καθορίζει τη βάση αξιολόγησης του εκπαιδευτικού συστήματος και έχει πρόσφατα συστήσει ένα Φορέα Εκπαίδευσης Δασκάλων (Teacher Training Agency) για να βοηθήσει σ' αυτή τη διαδικασία. Όπως σημειώνει ο Elliot (1993:85) «είναι αφελές να υποθέσουμε ότι μόνη της η κυβέρνηση έχει τη δύναμη να διαμορφώνει ακαδημαϊκή και πρακτική κουλτούρα μέσα στην κοινωνία. Η κοινωνική αλλαγή στις δημοκρατίες είναι συνήθως στην πράξη, αν όχι στην πρόθεση, υπόθεση συμβιβασμού και δοσοληψιών (trade-offs).

Η δοσοληψία είναι συνήθως μεταξύ ενός διδασκαλικού επαγγέλματος βασισμένου στις δεξιότητες και ενός επαγγέλματος που προϋποθέτει πολύ υψηλές προσδοκίες στοχαστικής πρακτικής. Το πρώτο θα σπρώξει το διδάσκειν ακόμη πιο κοντά στο να θεωρείται επάγγελμα χαμηλού επιπέδου που ασχολείται μόνο με την ορθολογιστική εφαρμογή της γνώσης ή των δεξιοτήτων. Σ' αντίθεση, το δεύτερο, στη μορφή του νέου επαγγελματισμού, θα προσφέρει στους δασκάλους την ευκαιρία να επαναπροσδιορίσουν τη δική τους πρακτική και να χειραφετήσουν τους

εαυτούς τους από τη στραγγαλιστική λαβή του «τεχνικού σκεπτικού» που έχει πρόσφατα δημιουργήσει η κυβερνητική πολιτική στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Dr Alma Harris, Open University

Χογκ Κογκ

Οι Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές στη Διοίκηση

Η Κυβέρνηση του Χογκ-Κογκ έκανε τα πρώτα βήματά της στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών στην εκπαιδευτική διοίκηση όλης της επικράτειας, όταν τον Σεπτέμβριο του 1993 υιοθέτησε μια Στρατηγική Συστημάτων Πληροφορικής (ΣΣΠ) (Information Systems Strategy) για το Τμήμα Εκπαίδευσης του Χογκ-Κογκ. Έχει εγκριθεί προϋπολογισμός 70 εκ. δολλαρίων για μια περίοδο πέντε χρόνων για την εφαρμογή της ΣΣΠ.

Σε διάστημα 3-5 χρόνων, όλα τα σχολεία (1500 περίπου δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης) θα συνδεθούν με τα 19 διαφορετικά γραφεία εκπαίδευσης στην επικράτεια, τα οποία είναι συνδεδεμένα με τα κεντρικά γραφεία του Τμήματος Εκπαίδευσης.

Τα σχολεία τότε θα μπορούν να επικοινωνούν ηλεκτρονικά μεταξύ τους και με εξωτερικά σώματα, εκτός από το Τμήμα Εκπαίδευσης. Το μηχανικό υλικό για στήριξη του χαρτοφυλάκιου εφαρμογών περιλαμβάνει στοιχεία όπως έναν κεντρικό υπολογιστή στο Τμήμα Εκπαίδευσης, αριθμό μεσαίας δυναμικότητας υπολογιστών στα επαρχιακά γραφεία Εκπαίδευσης και ένα δίκτυο τοπικών περιοχών σε κάθε σχολείο. Το τεχνικό πλαίσιο στήριξης του χαρτοφυλάκιου εφαρμογών στηρίζεται σε βασικές αρχές όπως η ευκολία χρήσης, η αποτελεσματικότητα, η επάρκεια και η ευελιξία.

Η χρήση υπολογιστών στη διοίκηση σχολείων είναι ήδη συνηθισμένη μεταξύ των σχολείων μέσης εκπαίδευσης στο Χογκ-Κογκ.

Σύμφωνα με δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από το Fung (1990) με ταχυ-

δρομική έρευνα, από τα 197 σχολεία που ανταποκρίθηκαν από σύνολο 350, πάνω από 85% των σχολείων κάנוον ήδη χρήση της διοίκησης ενισχυμένης με υπολογιστές. Παραγωγή κειμένων (word processing) (86%) και διοίκηση που αφορά δεδομένα φοιτητών (προσωπικά και ακαδημαϊκά) (85%) είναι οι πιο δημοφιλείς εφαρμογές. Ο λιγότερο εφαρμοσμένος τομέας είναι στη διοίκηση βιβλιοθηκών, όπου μόνο 25% των σχολείων έχουν συστήματα υπολογιστών. Άλλοι τύποι εφαρμογής περιλαμβάνουν στοιχεία δασκάλων (41%) σύνταξη ωρολογίων προγραμμάτων (39%), οικονομικά ζητήματα (40%) και αντικατάσταση δασκάλων (40%). Η πλειονότητα των εφαρμογών έγιναν από το κάθε σχολείο ξεχωριστά και δεν υπάρχει τυποποίηση ή συμβατικότητα μεταξύ διαφόρων συστημάτων.

Τα πιο πάνω στοιχεία συγκρινόμενα με τα στοιχεία που συνέλεξαν πριν 8 χρόνια (Fung, 1983), όπου μόνο 73 από τα 207 σχολεία που ανταποκρίθηκαν χρησιμοποιούσαν υπολογιστές στη διοίκηση σχολείων, η δημοτικότητα της διοίκησης ενισχυμένης με υπολογι-

στές στον τομέα των σχολείων μέσης εκπαίδευσης έχει αυξηθεί πολύ κατά τα λίγα τελευταία χρόνια.

Δεν υπάρχουν στοιχεία για τη Διοίκηση ενισχυμένη με υπολογιστές στον τομέα των δημοτικών σχολείων, αλλά η δημοτικότητα είναι πολύ πιο χαμηλή από εκείνη του τομέα μέσης.

Με όρους κλίμακας ή επιπέδου στην εκπαιδευτική διοίκηση με συστήματα πληροφορικής, το Χογκ-Κογκ μόλις έχει αρχίσει την ανάπτυξη και υλοποίηση της, για όλη την επικράτεια.

Τρία κύρια μέρη συνεργάζονται τώρα στο σχεδιασμό και ανάπτυξη, δοκιμή, εφαρμογή, εκπαίδευση και υποστήριξη.

Στους εμπλεκόμενους περιλαμβάνονται το Τμήμα Εκπαιδύσεως (εγγυητής), οι αντιπρόσωποι των χρηστών από τα σχολεία (ο χρήστης) και το Κυβερνητικό Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφοριών και Τεχνολογίας (ο τεχνικός). Η ολοκλήρωση και τυποποίηση, αρκετή ενυπάρχουσα ευελιξία που σέβεται τα ξεχωριστά σχολικά χαρακτηριστικά και αυτονομία αποτελούν πρόβλημα που δεν λύεται εύκολα.

Όταν εφαρμοστεί με επιτυχία η επίδραση της Στρατηγικής Συστημάτων Πληροφορικής στα σχολεία του Χογκ-Κογκ θα είναι πολύ μεγάλη, όχι μόνο στη διδασκαλία. Με αποτελεσματική χρήση των μελλοντικών δικτύων υπολογιστών μεταξύ των σχολείων, η ανταλλαγή και ο συμμερισμός εκπαιδευτικών ιδεών, μεθόδων, σημειώσεων και εξεταστικών δοκιμών είναι δυνατά. Με κατάλληλη ηγεσία και διοίκηση, μπορούν να δημιουργηθούν τα συστήματα στήριξης με τη βοήθεια υπολογιστών για δασκάλους διαφόρων θεμάτων. Τέτοια συστήματα όχι μόνο οικονομούν χρόνο στο δάσκαλο, αλλά, το πιο σημαντικό, δημιουργούν τις συνθήκες για ανάπτυξη των δασκάλων με βάση το σχολείο. Η συνεργασία μεταξύ σχολείων μ' αυτό τον τρόπο, θα ανοίξει, ίσως, μια νέα διάσταση στην αποτελεσματικότητα του σχολείου.

*Dr Alex Fung, Hong Kong Baptist College
Από το Δελτίο "International Directions in
Educational Administration", Vol. 3, No. 1, 1995*

*Μετάφραση-Επιμέλεια
Α.Π. Πολυδώρου*

Το Όγδοο Διεθνές Συνέδριο του CCEA

ΜΑΛΑΙΣΙΑ

19-24 Αυγούστου 1996

Το όγδοο διεθνές συνέδριο του CCEA θα οργανωθεί στην πρωτεύουσα της Μαλαισίας Kuala Lumpur από 19 ως 24 Αυγούστου 1996. Η γλώσσα του συνεδρίου θα είναι η Αγγλική, και θέμα του: "Indigenous Perspectives of Educational Management".

Τα επόμενα θέματα που θα αναπτυχθούν στο συνέδριο καλύπτουν ένα ευρύ πεδίο στην εκπαιδευτική διοίκηση, από την προδημοτική εκπαίδευση ως τις σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Όσοι επιθυμούν να μετάσχουν στο συνέδριο, θα καταβάλουν όλα τα έξοδα. Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι να αποτείνονται στον ΚΟΕΑ ή απευθείας στους οργανωτές: Dr I.A. Bajunid, Chairman Conf. Committee, Institut Aminuddin Baki, Ministry of Education, Malaysia, Τηλ. (603) 211 2122, Φ. Ξ. (603) 211 2211.

Η Ευρωπαϊκή Διάσταση της Παιδείας

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ

Οι χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέγραψαν τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στις 7 Φεβρουαρίου 1992, που είναι γνωστή και ως Συνθήκη του Μάαστριχτ από τον τόπο όπου πραγματοποιήθηκε η υπογραφή της. Στο κεφάλαιο 3 (άρθρο 126) περιέχονται και οι πιο κάτω ενδιαφέρουσες αποφάσεις για την Παιδεία.

1. Η Κοινότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη παιδείας υψηλού επιπέδου, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ κρατών-μελών και, αν αυτό απαιτείται, υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας τη δράση τους, σε βόμνη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών-μελών για το περιεχόμενο της διδασκαλίας και την οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος καθώς και την πολιτιστική και γλωσσική του πολυ-

2. Η δράση της Κοινότητας έχει ως στόχο:

- να αναπτύξει την ευρωπαϊκή διάσταση της παιδείας, μέσω ιδίως της εκμάθησης και της διάδοσης των γλωσσών των κρατών-μελών,
- να προωθεί τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων,
- να αναπτύσσει την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για τα κοινά προβλήματα των εκπαιδευτικών συστημάτων των κρατών-μελών,
- να ευνοεί την ανάπτυξη των ανταλλαγών νέων, και οργανωτών κοινωνικο-μορφωτικών δραστηριοτήτων,
- να ευνοεί την κινητικότητα φοιτητών και εκπαιδευτικών, μεταξύ άλλων και μέσω της ακαδημαϊκής αναγνώρισης διπλωμάτων και περιόδων σπουδών,
- να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της εκπαίδευσης εξ αποστάσεως.

ΜΝΗΜΗ Ανδρέα Αναστασιάδη

Πέθανε στις 23 του περασμένου Ιουνίου, ύστερα από ολιγοήμερη ασθένεια, ο Επίτιμος Πρόεδρος του Κυπριακού Ομίλου Εκπαιδευτικής Διοίκησης, πρώην Γενικός Επιθεωρητής Δημοτικής Εκπαίδευσης, Ανδρέας Αναστασιάδης. Ο εκλιπών υπήρξε ο ιδρυτής και θεμελιωτής του Ομίλου μας και διετέλεσε πρόεδρος του, για πολλά χρόνια. Το Διοικητικό Συμβούλιο και τα μέλη, αναγνωρίζοντας τις πολύτιμες υπηρεσίες του, τον είχαν ανακηρύξει Επίτιμο Πρόεδρο. Με δική του πρωτοβουλία ο Όμιλος εντάχθηκε στο Κοινοπολιτειακό Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Διοίκησης. Με τη σύνδεση αυτή ο όμιλος αποτελεί γέφυρα επαφής με εκπαιδευτικούς φορείς και μέσα εκπαιδευτικής ενημέρωσης και ανταλλαγής ιδεών όχι μόνο για τις χώρες της Βρετανικής Κοινοπολιτείας αλλά και όλου του κόσμου.

Ο Ανδρέας Αναστασιάδης ήταν οραματιστής και καινοτόμος. Υποστήριζε ένθερμα το δημοκρατικό σχολείο και τη σύνδεσή του με την κοινότητα, γιατί θεωρούσε την εκπαίδευση ως ένα από τους βασικούς ιστούς για την ανάπτυξη των δημοκρατικών θεσμών και τη δημιουργία της κοινωνίας των πολιτών. Στην εκπαιδευτική πράξη, ως δάσκαλος και διευθυντής αρχικά και ως επιθεωρητής και γενικός επιθεωρητής μετά, εφάρμοζε ενεργητικές και συνεργατικές διαδικασίες. Πί-

στευε στον επαγγελματισμό και την ελευθερία των δασκάλων και θεωρούσε την αναβάθμιση της αρχικής εκπαίδευσης και τη συστηματική επιμόρφωση τους ως απαραίτητες προϋποθέσεις για την πρόοδο της εκπαίδευσης. Ως καθοδηγητής παρωθούσε τους δασκάλους στην αυτομόρφωση και τους εμπνύχωνε. Όπου θεωρούσε πρόσφορο το έδαφος ενθάρρυνε την εισαγωγή καινοτομιών.

Τις σύγχρονες διδακτικές αντιλήψεις του ο Αναστασιάδης τις μετέφερε και στα σχολικά εγχειρίδια που συνέγραψε με άλλους εκπαιδευτικούς. Η μεταπτυχιακή διατριβή του με τίτλο "The Development of Elementary Education in Cyprus", που εκδόθηκε σε βιβλίο, αποτελεί βασική πηγή αναφοράς.

Το ενδιαφέρον του Ανδρέα Αναστασιάδη για την εκπαίδευση και τα κοινά συνέχισε να εκδηλώνεται και μετά την αφυπηρέτησή του, με δημοσιεύσεις, κατά καιρούς, εκπαιδευτικών άρθρων που τα χαρακτήριζε πάντα ο βαθύς προβληματισμός και η αγάπη για τον τόπο.

Στην κυρία Ελένη και τις οικογένειες των παιδιών της Γιώργου, Χαράλαμπου και Λουκίας εκφράζομε τα βαθιά μας συλλυπητήρια για τον απροσδόκητο θάνατο του αγαπημένου συντρόφου και λατρευτού πατέρα. Ας είναι ελαφρό το χόμα που τον σκεπάζει.

Α.Π. ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα στο δρόμο μιας νέας έννομης τάξης

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι δημιούργημα διεθνών συνθηκών. Ως εκ τούτου αποτελεί από μόνη της πηγή αυτόνομου δικαίου, που επιβάλλεται να εφαρμόζεται στα κράτη και στους πολίτες τους. Επειδή δεν διαθέτει αστυνομία ή άλλα μέσα επιβολής, η Κοινότητα στηρίζεται στη δημοκρατική φύση κάθε κράτους μέλους, του οποίου οι συνταγματικοί κανόνες καθιστούν το σεβασμό της νομιμότητας αρχή της διακυβέρνησης. Αυτές οι γενικές αρχές έχουν αναγνωριστεί και επιβεβαιωθεί πολύ νωρίς από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και συνεπώς έχουν θεμελιώδη σημασία για τους ευρωπαίους πολίτες.

Σε μια ενδιαφέρουσα δικαστική απόφαση, στις 15 Ιουλίου, 1964, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δήλωσε ότι «αντίθετα με τις συνήθειες διεθνείς συνθήκες, η Συνθήκη της ΕΟΚ εισήγαγε τη δική της έννομη τάξη, η οποία ενσωματώθηκε στα νομικά συστήματα των κρατών μελών, κατά την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης, και η οποία έχει προτεραιότητα ενώπιον των δικαστηρίων τους». Η δυναμική ερμηνεία της ειδικής φύσης του κοινοτικού δικαίου από τους δικαστές, αποτέλεσε έναν ισχυρό παράγοντα ολοκλήρωσης: κατέστησε τον ευρωπαίο πολίτη δικαιούχο και εξαρτώμενο από μια νέα υπερεθνική έννομη τάξη.

(Από την εργασία
«Η Ευρώπη των Πολιτών»
του Pascal Fontaine. Προσαρμογή:
Π. Θεοφυλάκτου).

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Να στέλλονται στη διεύθυνση του ΚΟΕΔ. Η έκτασή τους να μην υπερβαίνει τις 4 δαχτυλογραφημένες σελίδες. Τα θέματα, κατά προτίμηση, να είναι σχετικά με την εκπαιδευτική διοίκηση.

Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν τις απόψεις των συγγραφέων τους.

κα Όλγα Παπαγιάννη: Η συνεργασία σας θα δημοσιευτεί στο επόμενο τεύχος.

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΚΟΕΔ)

Ταχ. διεύθυνση: φ/δι Πέτρου Πασιαρδή, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία

Τηλ.: 360.371, Φαξ: 366.741, e. mail: edpetros @ zeus.cc.uey.ac.cy

Επιμέλεια έκδοσης: Πέτρος Πασιαρδής, Ανδρέας Πολυδώρου, Παντελής Θεοφυλάκτου